

Arról, hogy milyen Udvarhelyen biciklizni, megoszlanak a vélemények, de szinte mindenki panaszkodik, hogy veszélyes és a forgalomban csak alsóbbrendűek a biciklisek, arról nem is beszélve, hogy ezt a környezet sokszor érezteti is.

Mi mégis találtunk két bringást, akik olyan természetességgel és szeretettel beszélnek a biciklizésről és művelik is azt, hogy azon gondolkodtunk, hogy lehet, hogy mások nem így gondolják.

Antal Csaba és **Jakab Orsolya** a Tomcsa Sándor Színház színészei, akik tavasztól őszig két keréken járók útjaikat, mára az udvarhelyi biciklis élet egyik jelképeivé váltak. Velük beszélgettünk.

Hogyan kezdődött a biciklizés?

– Kezdd te, mert te hamarabb elkezdted biciklizni – mondja Orsolya, miközben Csabára néz.

– Gyerekkoromban szerettem volna egy biciklit, de nem volt. Szűkös volt a keret, ezért a testvérem biciklijét bányásztam elő a padlásról. Saját magam raktam össze és azon tanultam meg biciklizni. Talán emiatt is, de mindig volt egy ilyen vágyam, hogy legyen saját biciklim.

Amikor meglett az első fizetésem Gyergyószentmiklóson színészként, az első dolog amit

vettem az egy „mountain bike” (hegyikerékpár) volt. Azóta is édesapám jár vele. Elkerültem Budapestre, ott is vettem egy biciklit, ott is az első fizetésemből, egy reklámfilm után kapott pénzből.

Azzal jártam egy évet, ott még jobban beleszerettem a biciklis társadalomba, ahol néhány Critical Mass-en is részt vettem. Aztán Udvarhelyre kerültem, de a bicikli sajnos ott maradt, így itthon ismét vettem egyet, szintén az első fizetésemből.

– Az én történetem – folytatja Orsolya – ennél sokkal rövidebb, mert nekem csak a harmadik szegmens van meg. Amikor Csaba ideköltözött Udvarhelyre, megkívántatta velem a biciklit, úgyhogy elmentünk és közösen kiválasztottuk. Én minden áron pirosat szerettem volna, de aztán lekopott róla a festék, úgyhogy most csak a kereke piros.

De most mégis nagyon passzol egymáshoz a két bringa...

Igen mert testvérek, ezek tulajdonképpen Panasonic vázak, amit egyszer nikkeleztek, majd rátettek egy speciális festést, amit azóta lekapartam – magyarázza Csaba, miközben Orsolya ismét kiegészít, hogy a festés addig kellett tartson, amíg ők ketten összeboronálódtak. Mosolygunk.

– Különbözn minden az életben így van – folytatja Csaba már egy kicsit filozofikusabb

hangvételben –, hogy szépen simulnak a dolgok és ami az emberekkel történik azt nagyjából le lehet mérni azon is, ahogy kinéznek, ahogy körülöttük zajlanak az események.

Vennétek most kocsit?

Én biztos hogy nem – hátrál meg Csaba az autó pusztá gondolatától is –, nekem még jogosítványom sincs, bár előbb vagy utóbb meg kell szerezzem, sajnos. Hajlamosabb vagyok egy elektromos autót építeni magamnak, minthogy megvegyek egy benzinst. Ahova lehet, biciklivel megyünk.

Legtöbbjüknek, akik a bicikli ellen szólnak, az a bajuk, hogy nincs mit kezdjenek, ha messze kell menni vagy sok a csomag, gyerek is van. Hogyan oldjátok meg ezeket a helyzeteket? Autóbusszal, stoppal, gyalog vagy ritkán el szoktunk kérni a testvérem kocsiját.

De ezek az esetek olyan ritkák, hogy ha felmérnénk, akkor nagyon vicces lenne azt mondani, hogy szükségünk van autóra – meséli Orsolya akinek a szemén látom, meggyőződésből hiszi az autó nélküli élet teljességét.

Közben Csaba rávilágít a dolgok lényegére az autó szükségességének kérdésben, ahogy mondja, a mai társadalomban össze van tévesztve az igény a szokással, a rossz szokással.

Akkor mondhatjuk, hogy az életeteket, az ide köthető igényeiteket eleve úgy alakítjátok, hogy az beleférjen a biciklis világképetekbe?

Igen. Nyilván eljön az az idő, hogyha gyerekünk lesz vagy ilyesmi, akkor valószínűleg beszerzünk egy autót, de biztos, hogy biciklizni hamarabb megtanul, mint járni és a biciklizés része lesz az életének. De addig, ameddig nem naponta jön ez a gondolat, nem fogunk venni.

Arról nem beszélve, hogy nevetséges, ahogy állnak ott az autók egymás után és ül benne egy ember vagy kettő, nagyon ritka, hogy hárman legyenek. Állnak egymás után, várják a semmit, mi meg biciklivel megyünk el mellettük.

Aki a kezét a szívére teszi és azt mondja, hogy normálisnak, természetesnek és egészségesnek találja, hogy Szombatfalváról vagy a Tábor negyedből autóval kell lejöjjön a központig, a munkahelyére, egyedül, az nem hiszem, hogy igazat mond – ezt már Orsolya mondja, miközben egymás válaszait egészítik ki mondanivalójukkal.

Nagyon örülök, hogy van egyfajta biciklis mozgalom, meg vannak biciklis utak, vagy mondjuk, hogy inkább jelölve vannak biciklis utak, de szerintem sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektessen rá a polgármesteri hivatal vagy egyáltalán, akinek ez a szakterülete vagy a gondozásába tartozik.

Szerintem a jövő a bicikliben van, a kicsi városokban is – ráadásul Udvarhely is olyan, hogy sokan a szomszédos falvakból járnak be – ha ki lenne építve az az útvonal, akkor biztos vagyok benne, hogy sokkal többen járnának biciklivel.

Bizonyára találkoztatok már a volán mögül érkező megvető tekintetekkel, hogyan kezelitek ezt?

Nem látjuk meg – mondja Orsolya. – Van még egy olyan mentalitás itt, hogy gáz biciklivel járni, miközben azokban az országokban, amikre mi felnézünk, mert azt mondjuk, hogy fejlettebbek ott, már autóval egyedül járni gáz.

Szerencsére amilyen körökben mi mozgunk, ott nincs ilyesmi. Eleve nem létesítünk kapcsolatot olyan emberekkel, akik eddig jutottak csak, hogy így gondolkodjanak.

Két lehetőség van, az egyik, hogy az utat figyelem és nem látom meg, de ha mégis, akkor olyankor egy mosollyal vagy bármivel el kell kendőzni a dolgokat – feleli Csaba. – Ha valóban megvetően néz rám, akkor tulajdonképpen magára néz megvetően és ez az ő szegénysége. Tudom azt, hogy ebbe a biciklibe mennyi munkát fektettem.

És igen, nekem ennyire futotta, de ebből én a maximumot hoztam ki. Hozzáöltözök szépen és szerintem sokkal ünnepélyesebb tudok lenni, mint az adott esetben pocakkal a kormány mögött ülő sofőr.

Nagyon sok humorérzék kell – folytatja Orsolya –, mert ha komolyan vennénk, akkor amíg eljövünk a kórháztól a színházig, sok emberrel össze kéne vesszünk. Ha ugyanúgy visszamorogsz, ahogy rád morognak, annak jó vége nem lehet. Mi konfliktuskerülő emberek vagyunk.

Látszik, hogy rendben vannak a bringák, ki a biciklifelelős?

Bár Csaba jelentkezik, hogy övé a nemes feladat, mégis Orsolya mesél. Tavasszal mindig van egy kupac fém és mindenféle az erkélyen két hétig. Időnként kinézek és megkérdem, hogy abból lesz-e bicikli, de eddig még mindig lett.

Most már ez egy tudatosan felvett dolgunk, hogy terjesszük: igen, jól is ki lehet nézni a biciklivel és nem muszáj nyakig sárosnak lenni és nem muszáj sportosan öltözni. Sokkal többet el tud mondani úgy az ember, hogyha valamit tesz, minthogy papoljon, úgyhogy mi ezt választottuk, hogy biciklizünk.

Az elején nem tudatosan alakult ki – emlékszik vissza Orsolya –, mi csak gyorsabbak akartuk lenni, mint gyalog és szerettünk biciklizni. De most már valamennyire elkezdtek képviselni ezt az egész dolgot, anélkül hogy akartuk volna. Nekünk nem hiányzik, hogy még az utcán is hirdessünk valamit, de ez valahogy így kialakult. Azt mondják, jó retrós látvány vagyunk.

A biciklis mindig az egyik legsérülékenyebb tényező a forgalomban a társadalom vagy a biciklis kultúra fejlettségétől függetlenül. Aki rendszeresen kerékpározik, előbb-utóbb szembe találja magát a nem kívánt helyzettel, ez alól ti sem vagytok kivétel.

Már többször is ütöttek el a körforgalom környékén és nem önhibámból. Ott sokszor le is szálllok. Városon kívül a nagy kamionok miatt veszélyes – mondja Csaba.

Én nőként elmondhatom, hogy milyen rosszul esik, amikor közelről rád dudálnak. Annyira, mintha bántalmaztak volna, nem értem, hogy miért kaptam s lesz bennem egy rossz érzés, egy megalázottság. De szinte biztos, hogy itt is fog még virágozni a biciklis élet. Az utóbbi években mindenképp elindult valami.

Azt látom, hogy a színházban is szinte az összes színész biciklizik, ami 5-6 évvel ezelőtt nem volt elmondható. De most volt olyan este is, hogy végeztünk a próbával és amikor elindultunk haza, sorba heten vagy nyolcam mentünk egymás után biciklikkel.